Min nan

Aquest article o secció conté transcripció **ruby**. *Consulteu si el vostre navegador hi és compatible*. Si no és així, és possible que veieu les transcripcions darrere el caràcter transcrit i entre claudàtors; per exemple, veureu 中[zhōng], en comptes de veure-ho en petit i a sobre del caràcter transcrit.

Min nan es refereix a una família de dialectes del xinés parlats al sud de Fujian i les regions veïnes. Sol rebre noms diferents: En general, min nan significa la parla de Xiamen (dita Amoy), a Taiwan és anomenat taiwanès, i Hokkien pels habitants d'Àsia Sud-oriental. Així mateix, la família min nan inclou els dialectes Teo Chew i Qiong Wen, tot i la intel·ligibilitat limitada amb el dialecte Amoy.

El *min nan* (min del sud) forma part del grup de llengües min, entre moltes d'altres divisions. Els idiomes/dialectes min són part del grup xinès, de la família sinotibetana. Min nan no és intel·ligible amb el Min Dong (Min de l'est), el cantonès, ni el mandarí estàndard. Pel que fa a la resta de varietats del xinés, hi ha diferències polítiques entre els qui l'anomenen llengua o dialecte.

Min nan	
閩南語 / 闽南语 *Bân-lâm-gú*	
	
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
49 milions	
Parlants nadius	48.339.200
Rànquing	21 (si hom inclou el Qiong Wen)
Parlat a	República Popular de la Xina, Filipines, Indonèsia, Malàisia, Singapur, Tailàndia, Taiwan, Vietnam, i en comunitats xineses d'arreu del món
Oficial a	Cap (Polítics taiwanesos han demanat referèndums per què el min nan amoy taiwanès siga un dels "idiomes nacionals" de la República Popular de la Xina)
Autòcton de	Fujian, Guangdong, Hainan, Jiangxi, Zhejiang, Penghu County (en), Tainan i Tainan County (en)
Classificació lingüística	
llengua humana llengües sinoaustronèsiques llengües sinotibetanes llengües sinítiques min Coastal Min languages (en)	
Característiques	
Sistema d'escriptura	Peh-oe-ji, escriptura xinesa i Taiwanese Hokkien recommended Han characters (en)
Institució de normalització	Cap (El Ministre d'Educació xinés i algunes ONG són influents a Taiwan)
Codis	
ISO 639-1	zh
ISO 639-3	nan
Glottolog	minn1241 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/minn1241)

Contingut

Distribució geogràfica

El *min nan* és parlat a la part sud de la província de Fujian, dos comtats sudencs de la província de Zhejiang, l'arxipèlag Zhoushan excepte Ningbo, i la regió Chaoshan a la província de Guangdong. A més a més, la variant *Qiong Wen* és parlada a la península Leizhou de la província de Guangdong,

així com a la província de Hainan, però la classificació d'aquesta variant com a part del *Min Nan* o no és discutida.

Linguasphere	79-AAA-j (http://www.hortensj-garden.org/index.php?tnc=1&tr=lsr&nid=79-AAA-j)
Ethnologue.com	nan (http://www.ethnologue.com/language/nan)
ASCL	7107
IETF	nan

Una forma del *min nan* semblant a la del sud de Fujian és parlada a Taiwan, on rep el nom de **Tâi-oân-oē** or **Hō-ló-oē**. El principal grup ètnic de Taiwan, el Hō-ló o Hoklo, té el *Min Nan* com a idioma nadiu. La correspondència, però, entre idioma i etnicitat no és absoluta, i així hi ha Hoklo amb uns coneixements limitats de *Min nan* i no Hoklos que el parlen perfectament.

Hi ha un gran nombre de parlants de *min nan* a Àsia Sud-oriental, emigrants *hoklo* del sud de Fujian portaren la llengua a les actuals Indonèsia, Malàisia i Singapur. En aquests llocs rep el nom de **Kokkien** o **Fukien**, i és molt semblant al taiwanés. El *Min Nan* és, a més, la llengua nadiua del 98,5% de la comunitat xinesa a les Filipines, on és anomenada Lan-nang o **Lán-lâng-oē** ("La llengua del nostre poble").

Comparatives

Al sud de Fujian hom parla tres variants d'amoy, que reben el nom del lloc d'origen:

- **Amoy** (Xiamen) (廈門)
- **Changchew** (Zhangzhou) (漳州)
- **Chinchew** (Quanzhou) (泉州)

Atés que *Xiamen* (Amoy) és la principal ciutat del sud de Fujian, aquest és el dialecte considerat com a més important i de prestigi, malgrat ser un híbrid entre els dialectes *quanzhou* i *zhangzhou*. La variant amoy ha jugat un paper molt important en les relacions de la Xina amb els països de l'oest, car ha sigut una de les llengües o dialectes més apreses pels occidentals durant la segona meitat del segle XIX i els inicis del XX.

Les variants de *min nan* parlades a la província de Zhejiang són semblants a les de *Quanzhou*.

Les variants parlades a Taiwan són semblants a les tres variants de Fujian, i són anomenades taiwanés. De fet, el taiwanés és també una barreja de *Quanzhou* (al nord de l'illa) i *Zhangzhou* (al sud).

Les variants parlades a la regió Chaoshan a l'est de la província de Guangdong són anomenades **Teochew** o **Chaozhou**. *Teochew* és la més estesa a la diàspora xinesa a l'Àsia sud-oriental, particularment a Malàisia, Cambodja, Vietnam i Tailàndia, entre altres llocs.

La variant parlada a Shanwei i Haifeng és prou diferent al *Teochew* i pot ser una migració posterior des de *Zhangzhou*. Lingüísticament, se situa entre el *Teochew* i l'*Amoy*.

Al sud-oest de Fujian, les variants locals a Longyan i Zhangping formen un grup sencer dintre del *min Nan*.

Entre els habitants d'ètnia xinesa a Penang (Malàisia) i Medan (Indonèsia) hom ha desenvolupat una forma diferent de Hokkien Zhangzhou. A Penang és anomenada **Penang Hokkien**, mentre que a l'altra banda de l'estret de Malacca, a Medan, una forma quasi idèntica rep el nom de Bahasa Hokkien (en indonesi).

La gramàtica és bàsicament la mateixa en totes les parles, però hi ha petites diferències en pronúncia i vocabulari entre el *Quanzhou* i el *Zhangzhou*. El taiwanés inclou moltes paraules d'origen japonès. Altrament, però, el *Chaozhou* divergeix en gran manera de les parles *Quanzhou* i *Zhangzhou* tant en pronúncia com en vocabulari.

Intel·ligibilitat mútua

- **Parlat**: Les parles de Quanzhou, Xiamen, Zhangzhou i de Taiwan són mútuament intel·ligibles. D'acord amb *www.glossika.com* Chaozhou i Xiamen són fonèticament semblants en un 84,3%,[1] i un 33,8% en lèxic,[2] mentre que el Mandarí i el *min nan* són fonèticament semblants en un 62% [1] i un 15,2% en lèxic.[2]
- **Escrit**: Els dialectes de *min nan* no té una forma escrita estandarditzada. Hom ensenya els parlants de *min nan* a llegir mandarí estàndard a l'escola. D'uns pocs anys ençà, però, un puixant nombre de parlants de *Min Nan* està desenvolupant una forma escrita pròpia, tant amb caràcters xinesos com en alfabet llatí.

Tons

En general, les variants del *min nan* tenen de set a vuit tons, i el sandhi tonal és molt comú. Hi ha petites diferències entre els sistemes tonals del *Quanzhou* i el *Zhangzhou*, dels quals el *Teochew* varia en gran manera. El taiwanès segueix el mateix esquema que el *Quanzhou* i el *Zhangzhou*, depèn de la part de l'illa.

Escriptures i ortografies

Tot i que hi ha un seguit de caràcters propis només del *Min Nan*, la majoria dels seus parlants empren l'escriptura xinesa.

Romanització

El *min nan*, i especialment el taiwanès, poden ser escrits amb l'alfabet llatí amb l'ortografia **Pe̍h-ōe-jī** (o POJ), creada per missioners presbiterians a la Xina, i més tard per taiwanesos. Se n'ha promogut l'ús des de finals del segle XIX. També hi ha una forma escrita que barreja caràcters xinesos amb la romanització, però no és gaire comuna. Així mateix, també hi ha d'altres ortografies basades en l'alfabet llatí.

Els primers textos en *min nan* són datats al segle XVI, com, per exemple, la "*Doctrina Christiana en letra y lengua china*", suposadament escrita el 1587 pels dominicans espanyols a les Filipines, o una obra de teatre de la Dinastia Ming anomenada "*El romanç del mirall del litxi*" (1566 dC), suposadament el text més antic en Min Nan col·loquial.

Informàtica

El *min nan* està registrat via RFC 3066 (http://tools.ietf.org/html/rfc3066) com a zh-min-nan (http://www.iana.org/assignments/lang-tags/zh-min-nan).[3]

A l'hora d'escriure *min nan* en caràcters xinesos alguns escriptors creen nous símbols quan consideren impossible de significar el mateix amb els de la llengua estàndard, aquesta pràctica és comuna en cantonès, els Chữ Nôm vietnamites, els Hanja corens i els Kanji japonesos. Això comporta problemes amb els ordinadors, car aquests nous caràcters no estan inclosos en l'Unicode (o l'ISO/IEC 10646 corresponent), encara que sí que poden ser escrits en caràcters llatins mitjançant combinacions de tecles.

Referències

1. «Index of Mutual Phonological Intelligibility in Minnan Dialects (http://web.archive.org/web/20070815170357/htt

A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.

p://www.glossika.com/en/dict/research/mutint/phon/minnan.php)». Arxivat de l'original (http://www.glossika.com/en/dict/research/mutint/phon/minnan.php) el 15 d'agost de 2007.
2. «Index of Mutual Lexical Intelligibility in S. Min Dialects (http://web.archive.org/web/20070815170357/http://www.glossika.com/en/dict/research/mutint/lex/minnan.php)». Arxivat de l'original (http://www.glossika.com/en/dict/research/mutint/lex/minnan.php) el 15 d'agost de 2007.
3. «Language sub-tag registry (http://www.evertype.com/standards/iso639/iana-lang-assignments.html)».

org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Min nan***